

Datum
5 oktober 2023

Gemeente Utrecht
Mevrouw [REDACTED]
Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht

Onderwerp
Advies voorontwerpbestemmingsplan Veilingstraat 10, Utrecht

Contactpersoon
Verity Newton
Afdeling Advies
Directie Risicobeheersing

Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht

088-8783912
[REDACTED]@vru.nl

Ons Kenmerk
2023-016643

Uw Kenmerk

Bijlagen
1

Geachte mevrouw [REDACTED]

Op 22 september 2023 heeft u de Veiligheidsregio Utrecht in het kader van een vooroverleg, art. 3.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), in de gelegenheid gesteld om een advies uit te brengen over het voorontwerpbestemmingsplan Veilingstraat 10, Utrecht. Graag maak ik van deze mogelijkheid gebruik.

Beschouwing risico's

Het plangebied ligt binnen het invloedsgebied spoorlijn Utrecht Noord – Lunetten waarover transport gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Na bestudering van de door u toegezonden stukken wil ik u een aantal aandachtspunten meegeven vanuit onze verantwoordelijkheid voor het in stand houden en creëren van een veilige fysieke leefomgeving.

In mijn advies ga ik in op de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp op de spoorlijn Utrecht Noord – Lunetten alsmede de mogelijkheden tot zelfredzaamheid in het plangebied. In de bijlagen van het advies vindt u een toelichting per adviespunt.

Advies

Ik adviseer u om de ruimtelijke onderbouwing uit de emailcorrespondentie van Veilingstraat 10 (bijlage 1) aan te vullen met de ondergenoemde adviespunten om de zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid van het plangebied te vergroten:

1. Het definitief ontwerp van het stedenbouwkundig plan voor te leggen aan ons team operationele voorbereiding via opv@vru.nl. Het team operationele voorbereiding kan u voorzien van advies op gebouwniveau over het bluswater, de bereikbaarheid, opstelplaatsen en de wenselijkheid van een droge blusleiding.
2. In het geval van een (dreigende) BLEVE¹ dienen voldoende vluchtmogelijkheden, wegleidend van het spoor richting de

Veiligheidsregio Utrecht

Postbus 3154
3502 GD Utrecht
088 878 1000

info@vru.nl

www.vru.nl

brandweer.nl/utrecht

veiligheidsregioutrecht

@vrutrecht

@vrubrandweer

Iban

NL18 BNGH 0285 1331 79

kvk

51817330

Pagina

1

¹ Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion

veilinghaven, aanwezig te zijn. Hier dient in de nadere uitwerking van het planvoornemen aandacht voor te zijn.

3. Om de zelfredzaamheid van de bewoners/aanwezigheid te bevorderen, dient de bedrijfshulpverlening van de toekomstige commerciële of maatschappelijke functie te oefenen met de scenario's van een BLEVE en gifwolk op het spoor.
4. Door te communiceren over de mogelijke scenario's in een gebied en de bijbehorende handelingsperspectieven worden mensen zich meer bewust van wat ze moeten doen bij het scenario.

Heeft u vragen?

Voor vragen of nadere informatie kunt u contact opnemen met de behandelend medewerker van de directie Risicobeheersing van de Veiligheidsregio Utrecht: Verity Newton, te bereiken via mail [\[redacted\]@vru.nl](mailto:verity.newton@vru.nl) of op telefoonnummer 088-8783912.

Met vriendelijke groet,
Namens het dagelijks bestuur,

Specialist Risico's en Veiligheid

Bijlage Omgevingsveiligheid

Het vermogen om te anticiperen op, te reageren op en te herstellen van diverse ramp situaties wordt in hoge mate beïnvloed door hoe de ruimtelijke omgeving is ingericht. Voor dit advies is een inzicht in de effecten van een incident met gevaarlijke stoffen noodzakelijk om de gevolgen van een ongeval met gevaarlijke stoffen zoveel mogelijk te beperken. In deze bijlage worden het maatgevende scenario, rampenbestrijding en zelfredzaamheid nader uitgewerkt.

Maatgevend scenario

Bij de genoemde risicobron kan een incident plaatsvinden met gevaarlijke stoffen met een brand, explosie of toxisch scenario. Een dergelijk ongeval kan tot op grote afstand slachtoffers, schade en brand in de omgeving veroorzaken. Hieronder worden de mogelijke effecten, afhankelijk van de aard van de stoffen en de omstandigheden, beschreven.

Koude BLEVE²:

Een koude BLEVE wordt veroorzaakt door een externe beschadiging, bijvoorbeeld een botsing. Hierdoor scheurt de ketel open. LPG, of een andere gasvormige vlambare stof, komt vrij en ontsteekt direct. Er ontstaat een vuurbal en een drukgolf. De effecten van een koude BLEVE zijn warmtestraling, overdruk en scherfwerking. Deze effecten kunnen slachtoffers, schade en brand in de omgeving veroorzaken. Een koude BLEVE kan tot 330 meter slachtoffers veroorzaken.

Warme BLEVE:

Een warme BLEVE wordt veroorzaakt doordat een aanwezige brand de druk in de ketel doet oplopen. Hierdoor verzwakt en bezwijkt de ketel. LPG, of een andere gasvormige vlambare stof, komt vrij en ontsteekt. Er ontstaat een vuurbal en een drukgolf. De effecten van een warme BLEVE zijn warmtestraling, overdruk en scherfwerking. Deze effecten kunnen slachtoffers, schade en brand in de omgeving veroorzaken. Een warme BLEVE kan tot 380 meter slachtoffers veroorzaken.

Gifwolk:

De aanwezigen in het plangebied kunnen door een incident met giftige stoffen op de weg, vaarroute en/of het spoor slachtoffer worden van een toxische wolk. De gifwolk kan visueel zichtbaar zijn in een kleur. Afhankelijk van de blootstellingstijd en concentratie kunnen slachtoffers veroorzaakt worden. De omvang van de giftige wolk is afhankelijk van de inrichting van de omgeving en de weersomstandigheden. Een gifwolk kan tot 1500 meter slachtoffers veroorzaken.

Voor een verdere uitwerking van de bovengenoemde scenario('s) verwijs ik u naar het Scenarioboek Externe Veiligheid³ (een handboek met beschrijvingen van ongevalscenario's met gevaarlijke stoffen).

Rampenbestrijding

Bij rampenbestrijding gaat het zowel om de voorbereiding op de bestrijding van een ramp of een zwaar ongeval, als om het beperken van de gevolgen van een ongeval. Om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken, is het van belang dat de hulpverleningsdiensten niet worden belemmerd in de uitvoering van hun hulpverlenende taken.

Bluswatervoorziening

Voor een adequate hulpverlening door de brandweer is het van belang dat voldoende bluswater

² Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion

³ [Externe veiligheid - Scenarioboeken \(nipv.nl\)](https://nipv.nl/)

aanwezig is bij het incident met gevaarlijke stoffen. Bij dergelijke incidenten zoals een (dreigende) BLEVE of gifwolk zal de eerste hulpverlening naar de incidentlocatie gaan. Op de spoorroute zijn voldoende bluswatervoorzieningen om een gifwolk neer te slaan, een aangestraalde ketel te koelen en nabijgelegen secundaire branden te blussen. Daarmee acht ik de bluswatervoorzieningen voor dit planvoornemen voldoende.

Bereikbaarheid

Daarnaast is het van belang dat de hulpdiensten tijdens een ramp of zwaar ongeval voldoende snel kunnen optreden. Een goede bereikbaarheid van het plangebied en de incidentlocatie is hierbij van essentieel belang. De hulpdiensten kunnen via de Veilingstraat en Veilinghavenkade het plangebied bereiken. Daarmee acht ik de bereikbaarheid voor dit planvoornemen voldoende.

Zelfredzaamheid

Kijkend naar de functie in het plangebied, kan een deel van de aanwezigen als beperkt zelfredzaam worden beschouwd. In het plan is sprake van een niet nader uitgewerkt voornemen voor een commerciële en/of maatschappelijke functie. De doelgroep voor deze functie kan beperkt zelfredzaam zijn. Daarnaast is sprake van een mogelijke seniorenfunctie in het planvoornemen. Deze tweetal zaken zijn van invloed op de mogelijkheden van de aanwezigen/bewoners in het effectgebied van een risicobron om zichzelf in veiligheid te brengen, indien een ramp of een zwaar ongeval plaatsvindt. Belangrijk aspect hierbij is, dat zij zichzelf kunnen onttrekken aan een dreigend gevaar zonder daadwerkelijke hulp van de hulpverleningsdiensten, bijvoorbeeld door te vluchten of te schuilen. De mate van zelfredzaamheid in het rampgebied is mede bepalend voor het uiteindelijke aantal slachtoffers en voor de omvang van de hulpverlening tijdens een ramp of een zwaar ongeval. Afhankelijk van de situatie en de inrichting van de omgeving kan het handelingsperspectief verschillen. Onderstaand worden de handelingsperspectieven van de scenario's toegelicht.

Mogelijkheden ten aanzien van een gifwolk

Het handelingsperspectief bij een gifwolksscenario is schuilen in het gebouw tot de lekkage is verholpen en/of de concentratie in de lucht laag genoeg is om het gebied te ontvluchten. Daarvoor is het noodzakelijk dat de gifwolk het gebouw niet binnendringt. Ramen, deuren en ventilatieopeningen dienen gesloten te worden. Ook is het eenvoudig en snel kunnen uitschakelen van het mechanische ventilatiesysteem daarvoor een vereiste.

Mogelijkheden ten aanzien van een koude BLEVE

Vanwege de korte ontstekingstijd zijn de vluchtmogelijkheden voor een koude BLEVE op korte afstand van de bron beperkt. Gezien het planvoornemen zich op ruim 350 meter afstand van de spoorlijn bevindt, hebben bouwkundige maatregelen, zoals explosiewerend glas, beperkt effect. Gezien de korte ontstekingstijd zijn er geen specifieke handelingsperspectieven mogelijk. Zodoende ligt de focus op ontvluchting bij een warme BLEVE en het uitschakelen van ventilatie bij een gifwolk.

Mogelijkheden ten aanzien van een warme BLEVE

In het geval van een dreigende warme BLEVE, in tegenstelling tot een koude BLEVE, is het advies zo snel mogelijk van de bron vandaan te vluchten. Ook hierin is het van belang om voldoende vluchtmogelijkheden te creëren, wegleidend van het spoor, richting de veilinghaven. Bij de indeling van het gebouw dient rekening worden gehouden met de positionering van de vluchtroutes. Door de galerij/trappenhuis aan de schaduwzijde van een gebouw te realiseren, vormt het gebouw zelf een bescherming tegen de warmtestraling. De verzamelplaats dient dan

als een schuilplaats omdat mensen binnen in het gebouw niet meer voldoende beschermd zijn tegen het scenario vanwege de overdruk en hittestraling.

Bedrijfshulporganisatie

In het geval van de aanwezigheid van een bedrijfshulpverlening (BHV) bij de commerciële en/of maatschappelijke functie kan deze de aangegeven scenario's opnemen in het RI&E. Vandaaruit kan men dan de benodigde maatregelen (bouwkundig, installatietechnisch en organisatorisch) bepalen en op laten nemen in het bedrijfsnoodplan en die in de oefeningen terug te laten komen. Door te oefenen met het BLEVE en gifwolksscenario's in de (bedrijfs)noodplannen weten de werknemers wat ze moeten doen in het geval van een echte calamiteit.

Bevorderen zelfredzaamheid en rampenbestrijding seniorenfunctie

In het planvoornemen wordt gesproken over een mogelijke seniorenfunctie. Ik adviseer u om in het planontwerp rekening te houden met deze doelgroep door aandacht te hebben voor de verminderde zelfredzaamheid in relatie tot ontvluchting. Hierbij kan gedacht worden aan de inrichting van het terrein voor de opstelplaats van een hoogwerker, huisvesting van de senioren enkel op de begane grond of een verbreding van een lift.

Risicocommunicatie

Om te zorgen dat de personen in het getroffen of bedreigde gebied beter op de hoogte zijn van de mogelijkheden om zich in veiligheid te stellen is een goede risicocommunicatie van groot belang. Hierdoor wordt ook het gebruik van de daarvoor ontworpen voorzieningen zoals uitgangen en vluchtroutes beter benut. Voor informatie over de voorbereiding op een incident met gevaarlijke stoffen verwijs ik u naar [Gevaarlijke stoffen | Veiligheidsregio Utrecht \(vru.nl\)](https://www.vru.nl/gevaarlijke-stoffen).